

Konferencja walutowa w Indianapolis

Autor: **Murray N. Rothbard**

Źródło: mises.org

Tłumaczenie: **Maciej Troć**

Część książki [Origins of the Federal Reserve](#)

Wybory prezydenckie w 1896 r. były wielkim narodowym referendum dotyczącym parytetu złota. W tym czasie Partia Demokratyczna została przejęta przez populistyczną, silnie inflacjonistyczną oraz przeciwną złotu frakcję Williama Jenningsa Bryana. Demokraci wspierający twardą walutę oraz parytet złota byli zmuszeni

głosować na zniechęconych republikanów lub zostać w domu w dniu wyborów. Przed rokiem 1890 republikanie byli partią przeciwną złotu, popierali natomiast prohibicję oraz inflację. Jednak od początku lat 90. XIX w. frakcja Rockefellera, dominująca w Partii Republikańskiej w skali kraju, zdecydowała się zrezygnować z kłopotliwego postulatu prohibicji, odbierając Amerykanom niemieckiego pochodzenia główny powód do braku poparcia ich partii.

Frakcja Morgana, uprzednio dominująca w Partii Demokratycznej, przewidziała zwycięstwo Bryana na konwencji partii i skontaktowała się z republikanami z obozu Rockefellera i McKinleya. Kontakt został nawiązany za pośrednictwem młodego kongresmena z Massachusetts, Henry'ego C. Lodge'a, który zaproponował następującą umowę: siły Morgana poparą McKinleya w wyborach prezydenckich pod warunkiem, że ten opowie się za parytetem złota. Umowa została zawarta i wielu demokratów przeniosło się do Partii Republikańskiej. Istota amerykańskiego systemu partyjnego uległa drastycznej zmianie. Przed rokiem 1890 scena polityczna w USA miała charakter dwubiegunowy: protekcjonistyczni, etatystyczni oraz inflacjonistyczni

republikanie konkurowali z wolnorynkowymi i opowiadającymi się za twardą walutą demokratami przy systematycznym wzroście poparcia dla demokratów. Po roku 1890 republikanie bezwzględnie zdominowali demokratów. Taka sytuacja utrzymała się aż do wyborów podczas kryzysu w 1932 r.

Zwolennicy Morgana byli przeciwni polityce Bryana, która była nie tylko populistyczna i inflacjonistyczna, ale również wroga bankom z Wall Street; zwolennicy Bryana woleli kontrolowaną przez Kongres inflację dolara od bardziej subtelnej różnorodności pieniężnej, kontrolowanej przez uprzywilejowane banki. Morganowie chcieli użyć parytetu złota zagwarantowanego przez zwycięstwo wyborcze McKinleya jako twardowalutowego kamuflażu dla zmiany systemu na mniej podatny na inflację (przynajmniej powierzchownie), ale w większym stopniu kontrolowany przez elity dużych banków. Na dłuższą metę standard złota pod kontrolą duetu Morgan-Rockefeller był zdecydowanie bardziej zgubny dla szczerzej idei twardej waluty, aniżeli polityka Bryana czy poparcie dla srebra jako pieniądza.

Zaraz po zwycięstwie McKinleya grupa Morgana i Rockefellera zaczęła organizować ruch „reformatorski”. Celami tego ruchu było uleczenie „nieelastyczności” pieniądza w istniejącym systemie waluty złotej oraz rozpoczęcie procesu tworzenia banku centralnego. Metody działania były podobne do tych z okresu tworzenia ruchu popierającego parytet złota, czyli priorytetem było uniknięcie publicznych podejrzeń o kontrolę całego procesu przez banki i Wall Street poprzez uzyskanie pozornego wizerunku ruchu obywatelskiego. W tym celu grupa rozmyślnie skupiła się na samym sercu USA, czyli na regionie środkowozachodnim, koncentrując wokół siebie nie tylko bankierów, ale także biznesmenów, ekonomistów i wykładowców akademickich, którzy zapewnili reformatorom powszechny szacunek, siłę przekonywania i odpowiednie zaplecze eksperckie.

Ruch reformatorski został zapoczątkowany przez memorandum do Izby Handlowej w Indianapolis¹, które nawoływało stan Indiana do przejęcia inicjatywy w reformie walutowej. Nadawcą notatki był Hugh Henry Hanna, zaangażowany wcześniej w kampanię Morgana na rzecz parytetu złota.

¹ Zob. James Livingston, *Origins of the Federal Reserve System: Money, Class, and Corporate Capitalism 1890 – 1913*, Cornell University Press, Ithaca, New York, 1986, s. 104 – 105.

Memorandum okazało się skuteczne — na polecenie stanowej Izby Handlowej delegaci z 12 pomniejszych izb handlowych środkowozachodnich miast spotkali się w Indianapolis 1 grudnia 1896 r. Uczestnicy spotkania domagali się wielkiej konferencji walutowej z udziałem przedsiębiorców, która wedle ich postulatu odbyła się 12 stycznia 1897 r., również w Indianapolis. Obecni byli przedstawiciele 26 stanów oraz Dystryktu Kolumbii. Ruch dążący do reformy walutowej został oficjalnie zapoczątkowany. Wpływowi „Yale Review” przedstawił konferencję jako próbę powstrzymania wzrostu społecznej wrogości wobec bankierów. Napisano, że „na konferencji byli różni przedsiębiorcy, nie tylko bankierzy”².

Uczestnicy konferencji mogli być faktycznie przedsiębiorcami, ale na pewno nie byli poplecznikami ruchów obywatelskich. Przewodniczącym konferencji walutowej był C. Stuart Patterson, rektor University of Pennsylvania Law School i członek rady finansowej kolei Morgana. W pierwszych dniach zjazdu utworzono komitet wykonawczy, który miał egzekwować ustalenia obrad po zakończeniu konferencji. Na przewodniczącego wybrano Hugh Hanę, który miał za zadanie powołać pozostałych członków komitetu. Hanna wybrał wpływowych ludzi świata finansów i korporacji. W skład komitetu wchodził:

- John J. Mitchell z Chicago — prezes funduszu oszczędnościowego w Illinois oraz dyrektor kolei Chicago, Pittsburgh, Fort Wayne i Alton. Mitchell został mianowany skarbnikiem komitetu.
- H.H Kohlsaat — publicysta „Chicago Times-Herald” i „Chicago Ocean Herald” oraz przyjaciel i doradca wspieranego przez Rockefellera prezydenta Williama McKinleya.
- Charles Custis Harrison — rektor University of Pennsylvania, który dorobił się fortuny jako rafinator cukru w spółce z wpływowym Havemeyerem.
- Alexander E. Orr — bankier grupy Morgana z Nowego Jorku, dyrektor prowadzonych przez Morgana kolei Erie, Chicago, Rock Island, Pacific; ponadto dyrektor Narodowego Banku Handlowego oraz wpływowego wydawnictwa Harper Brothers. Orr był także partnerem w największej w kraju firmie handlującej zbożem oraz dyrektorem kilku firm ubezpieczeniowych.

² Zob. *Yale Review* 5, 1897, s. 343 – 345, dostępne także w dz. cyt., s. 105.

- Edwin O. Stanard — sprzedawca zboża z St. Louis, były gubernator Missouri oraz były wiceprezydent Narodowej Rady Handlu i Transportu.
- E. B. Stahlman — właściciel „Nashville Banner”, komisarz kolei południowych oraz Steamship Association, były wiceprezydent kolei Louisville, New Albany i Chicago.
- E. Willson — wpływowy prokurator z Louisville i przyszły gubernator Kentucky.

Dwoma najbardziej interesującymi i wpływowymi członkami komitetu wykonawczego byli Henry C. Payne oraz George F. Peabody. Henry Payne był liderem Partii Republikańskiej w Milwaukee i prezesem zdominowanej przez Morgana firmy telekomunikacyjnej w Wisconsin. Przez wiele lat pełnił rolę dyrektora North American Company, dużego zakładu usług komunalnych kierowanego przez Charlesa W. Wetmore’a z Nowego Jorku.

North American Company była strategiczną inwestycją Morgana. W jej radzie zasiadało dwóch głównych finansistów jego grupy: Edmund C. Converse oraz Robert Bacon — partner w JP Morgan i jeden z bliższych przyjaciół Roosevelta, później mianowany przez niego na podsekretarza stanu. Jak tylko Roosevelt został prezydentem po śmierci McKinleya, mianował Payne’a na poczmistrza generalnego Stanów Zjednoczonych. Z tego stanowiska usunięto oddanego Rockefellerowi Marka Hannę z Ohio. Ten urząd miał ówczesnie strategiczne znaczenie polityczne w administracji. Mianowanie Payne’a miało na celu przełamanie całkowitej kontroli Marka Hanny nad Partią Republikańską. Wydaje się jasne, że ten ruch był częścią ataku Roosevelta na Standard Oil i wpływy stronnictwa Rockefellera³.

George F. Peabody, jako jeszcze bardziej wpływowi członek grupy Morgana, został mianowany sekretarzem komitetu wykonawczego konwencji walutowej. Wywodził się z grupy Boston Brahmins, która była personalnie i finansowo połączona z Morganami — członek tej wspólnoty był m.in. drużbą na ślubie J.P. Morgana. Peabody w przeszłości założył międzynarodowy bank, którego partnerem był ojciec J.P. Morgana, Junius. George F. Peabody był prominentnym bankowcem inwestycyjnym w Nowym Jorku posiadającym

³ Philip H. Burch Jr., *Elites in American History*, tom 2, *The Civil War to the New Deal*, Holmes and Meyer, New York, 1981, s. 189.

rozległe inwestycje w Meksyku. Pomagał także reorganizować firmę General Electric dla Morganów, a także dostał w późniejszym okresie propozycję pracy jako sekretarza skarbu w administracji Wilsona, znany w niej jako „mąż stanu bez CV”⁴.

Wiele osób jest błędnie przekonana, że konferencja walutowa w Indianapolis była spontaniczną inicjatywą obywatelską wpływającą od małych przedsiębiorców ze środkowego zachodu. Dla znawców tematu każda organizacja, w której działali Henry Payne, Alexander Orr, czy szczególnie George F. Peabody, znaczyła ni mniej, ni więcej tylko jedno: J.P. Morgan.

Uczestnicy konferencji walutowej szybko ustalili, że należy naciskać na prezydenta McKinleya, aby osiągnąć dwie rzeczy: utrzymać parytet złota oraz stworzyć nowy system „elastycznych” kredytów. Aby osiągnąć ten cel, sugerowano McKinleyowi powołanie prezydenckiej komisji walutowej w celu przygotowania ustaw wprowadzających nowy system walutowy. McKinley przychylił się do propozycji i sygnalizując Rockefellerowi zgodę, 24 lipca wysłał Kongresowi wiadomość sugerującą szybkie utworzenie owej komisji. Głosowanie nad narodową komisją walutową pomyślnie zakończyło się w Izbie Reprezentantów, ale umarło w Senacie⁵.

Rozczarowany, lecz niezrażony porażką komitet wykonawczy powołał własną komisję walutową. George F. Peabody był kluczową postacią tworzenia owej komisji, jako że był łącznikiem finansjery Nowego Jorku z komisarzami z Indianapolis. Wybór członków komisji odbył się na zaaranżowanym przez Peabody’ego spotkaniu w Saratoga Springs w domku letniskowym Spencera Traska. Członkami nowej komisji zostali:⁶

- George F. Edmunds — były senator republikański z Vermont, adwokat i dyrektor kilku kolei.
- C. Stuart Patterson — dziekan University of Pennsylvania Law School oraz wysoki urzędnik kontrolowanych przez Morgana kolei.

⁴ Tamże, s. 231, 233. Zob. też Louise Ware, *George Foster Peabody*, University of Georgia Press, Athens, 1951, s. 161 – 167.

⁵ Zob. Kolko, *The Triumph of Conservatism: A Reinterpretation of American History* (Glencoe, Ill.: Free Press, 1983), s. 147-148.

⁶ Zob. Livingston, *Origins*, s. 106 – 107.

- Charles S. Fairchild — bankier z Nowego Jorku, były partner banku inwestycyjnego grupy Boston Brahmins, kierownik oraz dyrektor dwóch kolei. Fairchild, jako aktywny polityk stanowy, był mianowany na sekretarza skarbu w administracji Clevelanda. Jego ojciec, Sidney T. Fairchild, był wziętym adwokatem pracującym dla spółki kolejowej Morgana w Nowym Jorku.
- Stuyvesant Fish — potomek dwóch arystokratycznych rodów z Nowego Jorku, partner w banku inwestycyjnym Morgana, a później prezydent kolei Illinois oraz powiernik funduszu emerytalnego. Ojciec Fisha był senatorem, gubernatorem oraz sekretarzem stanu.
- Louis A. Garnett — czołowy przedsiębiorca z San Francisco.
- Thomas G. Bush — pochodzący z Alabamy dyrektor kolei Birmingham.
- J.W. Fries — czołowy producent bawełny z Północnej Karoliny.
- William B. Dean — kupiec z St. Paul w stanie Minnesota, dyrektor transkontynentalnych kolei należących do Jamesa J. Hilla, sojusznika Morgana w walce o wpływy w kolejach *Northern Pacific* z Harrimanem, Rockefellerem, Kuhnem i Loebem.
- George Leighton — adwokat Missouri Pacific Railroad z St. Louis.
- Robert S. Taylor — adwokat General Electric Company należącej do Morgana, pochodzący z Indiany.

Najważniejszym człowiekiem w komisji był jednak James Laurence Laughlin — profesor kierujący zakładem ekonomii politycznej na ufundowanym przez Rockefellera Uniwersytecie w Chicago, wydawca prestiżowego „*Journal of Political Economy*”. Laughlin był odpowiedzialny za nadzór i sporządzanie raportów z działań komisji. W rzeczywistości raporty pisało dwóch studentów Laughlina — Henry Parker Willis i L. Carroll Root.

Prace komisji walutowej pochłonięły 50 000 dolarów, które zostały zebrane przez społeczność korporacyjno-bankową. Dużą kwotę zebrali Peabody i Orr. Znaczne dotacje wpłynęły także od magnata górniczego Williama E. Dodge’a, handlarza bawełną i kawą Henry’ego Hentza oraz osobiście od J.P. Morgana.

Zebrana kwota pozwoliła na wynajęcie biura w Waszyngtonie oraz na zatrudnienie pracowników odpowiedzialnych za dystrybucję ankiet skierowanych do setek niezależnych ekspertów w celu poznania ich opinii na temat proponowanej reformy walutowej. Prace rozpoczęły się w połowie września 1897

r. Do grudnia tego roku komisja walutowa analizowała odpowiedzi ekspertów zestawione przez Roota i Willisa. Celem zbierania tych opinii było pozyskanie pozornie szeroko zakrojonego poparcia ekspertów dla rekomendacji komisji. Po drugie, zaangażowanie bardzo wielu niezależnych ekspertów miało sprawić, że działania komisji musiały zostać zauważone zarówno przez Kongres, jak i przez społeczność przedsiębiorców.

Aby osiągnąć te cele, w połowie grudnia postanowiono opublikować efekty prac komisji wraz z opiniami ekspertów, które komisja posiadała. Jakkolwiek plany opublikowania opinii eksperckich w tym okresie upadły, to zostały one później opublikowane jako seria publikacji University of Pennsylvania⁷.

Równolegle do działań komisji walutowej, komitet wykonawczy (utworzony wcześniej w Indianapolis) rozwijał nowe metody kształtowania opinii publicznej przy pomocy uzyskanych kwestionariuszy eksperckich. W listopadzie Hugh Hanna zatrudnił jako swojego asystenta Charlesa A. Conanta, którego zadaniem było przygotowanie opinii publicznej na przyjęcie rekomendacji komitetu. Kampania przygotowawcza zaczęła się 1 grudnia, kiedy to Conant opublikował artykuł w magazynie „Sound Currency”. Publikacja zawierała wnioski identyczne do tych z rekomendacji komisji walutowej, które Conant podpierał nie tylko swoją wiedzą z historii bankowości, ale również dotychczas nieopublikowanymi nigdzie indziej fragmentami opinii eksperckich z ankiet.

Przez następne kilka miesięcy Conant pracował z Julesem Guthridgem, sekretarzem generalnym komisji. Na początku zachęcali wydawców gazet do drukowania streszczeń opinii, które posiadali. Jak Guthridge napisał pozostałym członkom komisji, stymulował tym samym „publiczną ciekawość” dotyczącą nadchodzącego raportu, stosując przy tym „ostrożną manipulację”. Zdołał dotrzeć ze wstępnym raportem komisji do 7 500 małych i dużych gazet. „Raport był drukowany głównie w częściach, czasami nawet w całości” — raportował Guthridge. W międzyczasie Guthridge i Conant zdobywali listy poparcia raportu komisji od wpływowych osób w kraju. Wstępna wersja tego raportu została opublikowana 3 stycznia 1898 r. Jak tylko dokument ujrzał światło dzienne, listy poparcia zostały wysłane do gazet. Guthridge i Conant zdołali szybko

⁷ Tamże, s. 107 – 108.

zorganizować grupę 100 000 korespondentów „poświęconych wprowadzeniu w życie planu komisji dotyczącego reformy walutowo-bankowej”⁸.

Najważniejszym celem raportu wstępnego komisji było zrealizowanie obietnicy McKinleya przez skodyfikowanie tego, co już w praktyce istniało, czyli dominacji parytetu złota przy redukcji statusu srebra do roli monety zdawkowej. Finalizacja zwycięstwa nad Bryanem i jego polityką była jednak tylko formalna; na dłuższą metę ważniejszą częścią raportu było wezwanie do większej elastyczności w działalności bankowej, tak aby kredyt w banku mógł być zwiększony podczas recesji lub w razie niepomyślnych zbiorów u rolników. Wartość merytoryczna propozycji reform komisji miała tutaj bardzo niewielkie znaczenie; dużo ważniejsze było ogólne zwrócenie uwagi na potrzebę reform bankowych.

W momencie, gdy opinia publiczna była już odpowiednio pobudzona raportem wstępnym, komitet wykonawczy zdecydował się zorganizować drugą i ostatnią konferencję walutową w Indianapolis, która odbyła się 25 stycznia 1898 r. Drugi zjazd był zdecydowanie większym wydarzeniem, na które przybyło aż 495 delegatów z 31 stanów. Spotkanie było pełne wpływowych liderów korporacyjnych i finansowych. Największą delegację miał naturalnie stan Indiana (85 delegatów), ale z Nowego Jorku przybyło aż 74 delegatów pochodzących ze znaczących instytucji. Liderzy korporacyjni, którzy byli obecni to:

- Alfred A. Pope — producent żelaza oraz prezes National Malleable Castings Company z Cleveland.
- Virgil P. Cline — radca prawny firmy Rockefellera Standard Oil w Ohio.
- C.A. Pillsbury — organizator największych na świecie młynów produkujących mąkę z Minneapolis i St. Paul.
- Marshall Field z Chicago.
- Albert A. Sprague — dyrektor Chicago Telephone Company, filii monopolu telekomunikacyjnego Morgana.
- Franklin MacVeagh — hurtownik z Chicago oraz wujek starszego partnera w firmie prawniczej z Wall Street, która doradzała J.P. Morganowi. MacVeagh był człowiekiem Morgana na dobre i na złe. Został później sekretarzem skarbu w administracji Tafta. Jego teść, Henry F. Eames, był założycielem Commercial

⁸ Tamże, s. 109-110.

National Bank of Chicago, a jego brat Wayne miał wkrótce zostać powiernikiem firmy ubezpieczeniowej kontrolowanej przez Morgana.

Były sekretarz skarbu Charles S. Fairchild w swoim wystąpieniu przed zgromadzeniem stwierdził, że najważniejszym celem spotkania jest zmobilizowanie najpotężniejszych przedsiębiorców w kraju do przystąpienia do ruchu reformatorskiego. Fairchild powiedział: „jeśli przedsiębiorcy poważnie zastanowią się nad tymi sprawami, w znacznej mierze zgodzą się z naszymi postulatami i przez tę zgodę ich wpływ będzie miał decydujący wpływ. Mówię Wam wszystkim, zjednoczmy się”. Leslie M. Shaw — członek prezydium konferencji oraz gubernator Iowa — nieco obłudnie stwierdził: „Nie jesteście bankierami, bo na naszym spotkaniu jest tylko kilku bankierów. Jesteście przedsiębiorcami i producentami, którzy reprezentują finansowe interesy kraju”.

Na konferencji było oczywiście bardzo wielu bankierów⁹. Sam Shaw był prezesem Bank of Dension oraz posiadał mały bank w Iowa. Jego wypowiedź była motywowana wieloletnią przyjaźnią z wpływowym senatorem Williamem Boydem Allisonem, który później zapewnił przyjacielowi funkcję sekretarza skarbu. Allison był blisko związany z Charlesem E. Perkinsem, bliskim współpracownikiem Morgana¹⁰.

Wysłannikami na drugą konferencję byli także prominentni ekonomiści, którzy przybyli jednak nie z racji akademickich osiągnięć, tylko jako reprezentanci konkretnych społeczności biznesowych. Profesor Jeremiah W. Jenks z Cornell, orędownik rządowej kartelizacji trustów oraz przyszły doradca Roosevelta, przybył na konferencję jako wysłannik Ithaca Business Men's Association. Frank W. Taussig z Uniwersytetu Harvarda reprezentował Cambridge Merchant Association, a Arthur T. Hadley, przyszły rektor Uniwersytetu Yale, przybył jako delegat Izby Handlowej New Haven. Frank M. Taylor z University of Michigan był wysłannikiem Ann Arbor Business Men's Association. Każdy z tych mężczyzn zajmował wysokie miejsce w hierarchii ekonomicznej. Jenkins, Taussig i Taylor byli członkami komitetu walutowego przy American Economic

⁹ Tamże, s. 113 – 115.

¹⁰ Zob. Murray N. Rothbard, *The Federal Reserve as a Cartelization Device: The Early Years, 1913–1920*, [W:] *Money in Crisis*, red. Barry Siegel (San Francisco: Pacific Institute, 1984), s. 95 – 96.

Association. Hadley zaś był wiodącym ekonomistą zajmującym się kolejami oraz zasiadającym w radach nadzorczych wielu kolei Morgana¹¹.

Taussig i Taylor zajmowali się teorią pieniądza. Chociaż popierali parytet złota, to nawoływali do reformy, która sprawiłaby, że podaż pieniądza byłaby bardziej elastyczna. Taussig¹² wzywał do drukowania papierowego dolara przez Bank Narodowy, który to poddawałby się inflacji, dostosowując się do potrzeb biznesu. Taussig ujął to w ten sposób, że waluta „rosłaby bez przeszkód, jako że potrzeby społeczeństwa spontanicznie się tego domagają”. Taylor chciał zmodyfikowania parytetu złota przez „świadomą kontrolę ruchu pieniądza” przez rząd „w celu utrzymywania stabilności systemu kredytowego”. Taylor uzasadniał rządowe zawieszenie wymiany banknotów na kruszec, gdyż umożliwiałoby ono „ochronę rezerw złota”¹³.

26 stycznia, zgodnie z oczekiwaniami, jednogłośnie podpisano raport wstępny konferencji, po czym profesor J. Laurence Laughlin dostał zadanie zredagowania bardziej złożonego raportu końcowego, który został opublikowany i rozesłany kilka miesięcy później. Raport końcowy konferencji nie tylko popierał poszerzenie bazy aktywów zabezpieczających znaczne zwiększenie podaży pieniądza, ale również jednoznacznie domagał się utworzenia banku centralnego jako monopolisty w drukowaniu pieniędzy¹⁴.

¹¹ Prace Conanta, Hadleya i Taussiga zob. Carl P. Parrini and Martin J. Sklar, *New Thinking about the Market, 1896–1904: Some American Economists on Investment and the Theory of Surplus Capital*, „Journal of Political Economy”, Czerwiec 1898, s. 293 – 322. Autorzy wskazują, że najważniejsze dzieła Conanta i Hadleya z 1896 r. były publikowane przez G.P. Putnam's Sons of New York. Prezesem tego wydawnictwa był George Haven Putnam, lider ruchu postulującego o nowy system bankowy. Tamże, s. 561.

¹² Frank W. Taussig, *What Should Congress Do About Money?*, „Review of Reviews”, Sierpień 1893, s. 151. Zob. także dz. cyt., s. 269.

¹³ Tamże, s. 392 – 393.

¹⁴ F.M. Taylor, *The Final Report of the Indianapolis Monetary Commission*, „Journal of Political Economy”, 6, Czerwiec 1898, s. 293–322. Taylor okazywał radość mówiąc, że konwencja była „jednym z ważniejszych ruchów naszych czasów — pierwszy raz klasa biznesowa współpracowała w celu wprowadzenia radykalnej zmiany w systemie prawnym”. Zob. tamże, s. 322.

Uczestnicy konferencji rozpoczęli głoszenie dobrej nowiny o reformie bankowej środowiskom korporacyjnym i finansowym. Kilka miesięcy po konferencji (kwiecień 1898 r.) A. Barton Hepburn — prezes najważniejszego dla Morgana banku w Nowym Jorku i jeden z twórców banku centralnego — zaprosił Roberta S. Taylora — komisarza konferencji walutowej w Indianapolis — do przemówienia przed zgromadzeniem bankowców z Nowego Jorku na temat reformy walutowej. Przemówienie było potrzebne, ponieważ: „bankowcy, jak reszta ludzi, potrzebują szkolenia na ten temat”. Wszyscy uczestnicy konferencji w Indianapolis, a przede wszystkim Taylor, byli aktywni w pierwszej połowie 1898 r., usilnie namawiając przedsiębiorców w całym kraju do poparcia reformy walutowej.

Tymczasem w Waszyngtonie zespół lobbingowy Hanny i Conanta kontynuował swoje działania. Projekt nowej ustawy zawierający postanowienia komisji walutowej został przedstawiony w styczniu przez kongresmena z Indiany Jesse’ego Overstreeta. Projekt został zaakceptowany przez Komisję ds. Bankowości i Pieniądza w maju. W międzyczasie Conant niemal nieustannie spotykał się z członkami komisji bankowej. Na każdym etapie procesu legislacyjnego Hanna wysyłał listy do uczestników konferencji w Indianapolis oraz do opinii publicznej, nawołując do listownego poparcia projektu ustawy.

Podczas tej agitacji Lyman J. Gage — sekretarz skarbu w rządzie McKinleya — blisko współpracował z Hanną i jego ludźmi. W efekcie działań Gage’a kilka projektów ustaw dotyczących reformy walutowej zostało zgłoszonych do Kongresu w latach 1898 i 1899. Gage był jednym z najwyższej postawionych ludzi pilnujących interesów Rockefellera w bankowości. Jego nominacja na sekretarza skarbu została zapewniona przez Marka Hannę z Ohio, który był fundatorem i politycznym guru prezydenta McKinleya. Hanna był zarazem starym przyjacielem ze szkoły i współpracownikiem biznesowym Johna D. Rockefellera. Przed nominacją na sekretarza Gage był prezesem potężnego First National Bank of Chicago, głównego banku komercyjnego Rockefellera.

Podczas swej pracy na stanowisku sekretarza skarbu, Gage próbował zarządzać skarbem jak bankiem centralnym, pompując pieniądze w gospodarke podczas recesji przez skupowanie obligacji państwowych na wolnym rynku i składanie dużych depozytów do państwowych banków lokalnych. W 1900 r. Gage na próżno wzywał do utworzenia sieci lokalnych banków centralnych.

W swoim rocznym sprawozdaniu jako sekretarz skarbu USA w 1901 roku, Lyman Gage ujawnił swoje prawdziwe intencje, wzywając do natychmiastowego utworzenia rządowego banku centralnego. Bez banku centralnego „prywatne banki są osamotnionymi jednostkami bez żadnych wzajemnych interesów”. Jeśli nie utworzymy banku centralnego — ostrzegał¹⁵ — powtórzy się panika z 1893 r. Kiedy opuszczał swój urząd na początku następnego roku, Lyman Gage dostał posadę prezesa w US Trust Company Rockefellera w Nowym Jorku¹⁶.

¹⁵ Zob. Livingston, *Origins*, s. 153.

¹⁶ Zob. Rothbard, *Federal Reserve*, s. 94 – 95.